

Rekommendationer för webbplatser knutna till Svenska Kennelklubben

Reviderade av SKKs Föreningskommitté mars 2007

Denna text vänder sig till styrelse och webbansvarig inom en SKK-ansluten klubb. Den är skriven med utgångspunkt från Regler för webbplatser knutna till Svenska Kennelklubben. Innehållet beskriver kort några av de lagar som gäller för internet samt ger råd om vad som är viktigt att tänka på då en webbplats skapas och administreras.

Administrering av webbplats

Vid administrering av en webbplats – tänk på följande:

- Det är viktigt att klubben äger webbplatsen och rättigheterna till den. Uppge därför alltid organisationsnummer vid ansökan om domännamn och serverplats på webbhotell. Annars finns risken att det istället blir knutet till en enskild person och inte till klubben. Sker detta har personen i fråga rätt att "ta med sig" domännamn och serverplats vid en eventuell konflikt.
- Design och layout på en webbplats är skyddad av upphovsrätten. Därför bör en skriftlig bekräftelse där upphovsmannen överläter upphovsrätten till klubben göras. Annars kan upphovsrättsinnehavaren neka framtida nyttjande och förändring av design och layout.
Läs mer: Föreningskommitténs informationstext i Föreningspaketet: "Rätt till texter, fotografier, logotyper och fysiska föremål".
- Även innehållet på en webbplats, till exempel text och bild är skyddad av upphovsrättslagen. Därför bör alltid en skriftlig licens upprättas där upphovsrättsinnehavaren (till exempel textförfattaren och fotografen) ger klubben rätt att använda materialet på webbplatsen. Detta för att undvika upphovsrättsliga problem vid senare tillfälle.
- Utse alltid en eller flera ansvariga för webbplatsens innehåll, alternativt bestäm att styrelsen har ett gemensamt ansvar. Detta beslut om ansvar för webbplatsen bör vara protokollfört. Är det flera personer som arbetar med en webbplats bör

arbetsuppgifter och ansvarsområden definieras och fördelas. Notera dock att detta inte är att betrakta som att "ansvarig utgivare" finns för webbplatsen, läs mer under rubrik "Ansvarig utgivare/utgivningsbevis".

- Om brott sker mot PuL och det finns tydliga regler/rutiner om hur ansvaret av innehållet på en webbplats är fördelat kan eventuella sanktioner riktas direkt mot den ansvarige. Finns inte detta är styrelsen ensamt ansvarig.
- Var mycket noga med vad som publiceras på webbplatsen (följ gällande lagar).
- Varje enskild person är ansvarig för det som han/hon publicerar på internet (följ gällande lagar). Undantag från detta gäller då ansvarig utgivare för webbplatsen finns.
- Om ni samlar in personuppgifter (till exempel via formulär eller loggning av IP-adress), skriv kort information om vad ni gör med uppgifterna och hur ni hanterar informationen innan personen lämnar uppgifterna/använder tjänsterna.
- Använder ni er av så kallade cookies, är ni skyldiga enligt lag att informera om att webbplatsen innehåller cookies, vad dessa cookies gör samt hur cookies kan undvikas.

Används en BBS-tjänst (exempelvis gästbok, anslagstavla, forum) på webbplatsen finns det flera saker att tänka på:

- Om till exempel lösenord används för tjänsten, kräv att lösenordet skickas till en e-postadress för att därigenom se att den fungerar. Spara e-postadresser samt lösenord. OBS! Om personuppgifter sparas måste upplysning om detta ges till användaren innan personen ger uppgifterna.
- Skriv tydliga regler för BBS-tjänsten och låt användarna ta del av dem innan ett BBS-medlemskap.

- Utse gärna **fler personer** som kan hålla tjänsten under uppsikt och eventuellt rensa bort material/anmäla BBS-medlem.
- Förbered hur ett missbruk av en BBS skall hanteras, **innan** tjänsten läggs ut på internet.
- **Skaffa rutiner.** Spara till exempel loggfiler över IP-adresser, e-postadresser samt bidrag som ska utredas. Observera att om personuppgifter sparas måste upplysning om detta ges till användaren innan personen lämnar ifrån sig uppgifterna.
- Författaren av inlägg är **själv ansvarig** om det är brottsligt innehåll, men innehavaren av tjänsten kan bli dömd till medhjälp för bland annat möjlighet till spridning.

Ansvarig utgivare/utgivningsbevis

- Innehållet på en webbplats omfattas av Personuppgiftslagen, PuL. Önskas istället en webbplats som omfattas av yttrandefrihetsgrundlagarna, så kallad grundlagsskyddad webbplats, måste uttalat **utgivningsansvar** för webbplatsen finnas. Två olika former av utgivningsansvar för webben kan ge detta skydd: webbplats med utgivningsbevis eller att ansvarig utgivare för databas ("nättidning") är anmäld. Läs mer om skillnaderna och hur man ansöker om utgivningsbevis/ansvarig utgivare under "Yttrande- och tryckfrihetslagarna".
- Önskas en grundlagsskyddad webbplats, med stöd av utgivningsansvar följer vissa skyldigheter. Bland annat måste innehållet på webbplatsen kontinuerligt dokumenteras och sparas i sex månader vid ändringar.
- Finns en person med utgivningsansvar för webbplatsen bär i princip han/hon det straffrättsliga ansvaret för det som publiceras.

Används en **BBS-tjänst på en grundlagsskyddad webbplats** finns det några viktiga saker att tänka på:

- Finns det en person med **utgivningsansvar** för webbplatsen, är i första hand denna person **ensamt ansvarig** för eventuella brottsliga bidrag/inlägg som läggs ut på internet via BBS-tjänsten och personen kan därmed bli straffad för brottet.
- Finns en BBS-tjänst på en grundlagsskyddad webbplats kan hela webbplatsen förlora sitt grundlagsskydd. Detta gäller om någon utomstående kan ändra innehållet på webbplatsen på egen hand.

Lagar

Internet är ett globalt, kraftfullt och lättillgängligt medium. Informationen som publiceras har ofta stor genomslagskraft och goda möjligheter att nå ut till många. Även om det fortfarande är sparsamt med lagstiftning som är direkt internetanpassad så omfattas webben av samma lagar och regler som övriga samhället. Att lagar alltid är nationella (med några få undantag) – är inte heller det något nytt eller specifikt för internet.

Det finns några lagar som oftare än andra nämns i detta sammanhang och här beskrivs dom i korthet.

Yttrande- och tryckfrihetslagarna

Yttrandefrihetsgrundlagen, 1991:1469 (YGL) och **Tryckfrihetsförordningen**, 1949:105(TF) ger i stort sett samma skydd, men för olika medier. För att dessa ska gälla för webbplatsen krävs utgivningsbevis/ansvarig utgivare utfärdad av Radio- och TV-verket.

Yttrandefriheten är inskriven i Regeringsformen och syftet är att säkra ett fritt meningsutbyte, en fri och allsidig upplysning och ett fritt konstnärligt skapande. Yttrandefriheten är dock inte oinskränkt. Grundlagarna förbjuder till exempel yttringar som kränker enskildas individers integritet. Det karaktäristiska för yttrandefrihetsområdet är att man har ett fingerat ansvarsområde (med ansvarig utgivare).

Webbplatser kan få grundlagsskydd under förutsättning att person med utgivningsansvar för sajten finns anmäld hos Radio- och TV-verket. Två olika former av utgivningsansvar för webben kan ge detta skydd:

- **Webbplats med utgivningsbevis.** Detta utgivningsbevis ansöks och omfattar endast själva sajten.
- **Ansvarig utgivare för databas ("nättidning").** Har en klubb redan utgivningsbevis för periodisk tidskrift, till exempel en klubbtidning, kan klubben anmäla en ansvarig utgivare för en "nättidning" (formellt kallad databasanmälan). Webbplatsen kommer då också att omfattas av grundlagsskyddet. "Nättidningen" (webbplatsen) blir då kopplad till klubbtidningen genom att samma redaktion skapar innehållet både till den tryckta tidningen och "nättidningen". Innehållet måste dock inte vara identiskt. Utgivningsbevis för tryckt periodisk tidskrift ansöks hos Patent- och Registreringsverket, www.prv.se.

Oavsett vilket utgivningsansvar man önskar för sin webbplats så görs ansökan hos Radio- och TV-verket, www.rtvv.se.

SKK rekommenderar att klubben, då förutsättningar finns, har ett uttalat utgivningsansvar.

I och med grundlagsskyddet finns det bland annat krav på att innehållet på webbplatsen kontinuerligt dokumenteras och vid ändringar på sidorna ska dessa sparas i sex månader. Brott mot detta kan leda till böter eller upp till ett års fängelse.

Läs lagarna och förordningarna i sin helhet på till exempel följande webbplatser:

- Riksdagen (Svensk författningssamling)
www.riksdagen.se
- Radio- och TV-verket
www.rtvv.se
- Patent- och registreringsverket
www.prv.se

Upphovsrättslagen (URL)

URL (Lag om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk, SFS 1960:729) skyddar litterära och konstnärliga verk.

Webbansvarige och uppdragsgivaren bör i förväg avtala, gärna skriftligt, om vad som skall gälla i dessa frågor.

Det primära ansvaret för material som skickas in till eller publiceras på en webbplats, har den som skickat in respektive publicerar det. Undantag gäller om utgivningsansvar finns anmäld för webbplatsen, denna person är då i stället ansvarig. Är webbplatsen interaktiv faller den under begreppet elektronisk anslagstavla (BBS). Ansvarig för en sådan är den som tillhandahåller tjänsten eller den utgivningsansvarige.

Bilder/fotografier:

För publicering av bilder på en webbplats gäller bland annat:

- Alla fotografier skyddas av URL och vid publicering krävs tillstånd av fotografen. Är fotografiet att anse som ett konstnärligt verk är det skyddat på vanligt sätt, det vill säga i 70 år efter fotografens död. Om fotografiet inte är att anses som ett verk är det skyddat i vilket fall som helst i 50 år efter det att det framställdes.
- Är det möjligt att identifiera personerna på bilden, bör personens tillstånd inhämtas innan publicering (enligt PuL). Undantag gäller om utgivningsansvar finns anmäld för webbplatsen, då grundlagarna TF och YGL istället gäller.

Utöver bilder och fotografier omfattar URL även all text som anses nå verkshöjd, exempel på detta är tidningsartiklar, forskningsrapporter och reportage.

Upphovsrättsintrång är straffbart (böter eller fängelse i högst 2 år) och skadestånd kan utgå, därutöver skall alltid ersättning utges.

Läs lagen i sin helhet på följande webbplats:

- Riksdagen (Svensk författningssamling)
www.riksdagen.se

Läs mer: Föreningskommitténs information i Föreningspaketet: "Upphovsrättsintrång samt varumärkesrättsligt skyddat material på webbsidor".

Brottsbalken (BrB)

Om det på webbplatsen förekommer förtal (BrB 5:1), förolämpningar (BrB 5:3) och kränkningar mot namngivna personer eller hets mot folkgrupp (BrB 16:8) är det att betecknas som brott mot gällande lag.

För att kunna fälla personen som skrivit/spridit texten för till exempel förtal, krävs att man kan identifiera avsändaren av informationen, vilket många gånger kan vara svårt vid till exempel en BBS-tjänst (anonyma e-postkonton är vanligt förekommande). Om utgivningsansvar finns anmäld för webbplatsen är personen som skrev inlägget skyddad enligt grundlagarna och straffansvar har i stället den utgivningsansvarige.

Straffet för ovan nämnda brott kan vara böter eller fängelse. Att brottet dessutom skett på en webbplats är en försvårande omständighet eftersom uppgifterna kan få en mycket omfattande spridning då den är tillgänglig för miljoner internetanvändare.

Läs lagen i sin helhet på:

- Riksdagen (Svensk författningssamling)
www.riksdagen.se

Personuppgiftslagen (PuL)

Personuppgiftslagen – SFS 1998:204 omfattar behandling av personuppgifter. PuL är subsidiär, det vill säga om det finns bestämmelser i annan lag eller förordning gäller dessa istället för PuL (till exempel TF/YGL). PuL nämns ofta i internetsammanhang.

Personuppgifter definieras som "all slags information som direkt eller indirekt kan hänföras till en fysisk person som är i livet". **Behandling** av personuppgifter definieras som "varje åtgärd eller serie av åtgärder som vidtas ifråga om personuppgifter,

vare sig det sker på automatisk väg eller inte, till exempel insamling, registrering, användning, spridning eller annat tillhandahållande av uppgifter, sammanställning eller samkörning, blockering, utplåning eller förstöring”.

I enlighet med Personuppgiftslagen, PuL, får personuppgifter inte publiceras på internet utan samtycke från denne. Undantag finns dock. Personuppgifter som inte har strukturerats för att underlätta sökning efter eller sammanställning av personuppgifter och som inte kan medföra någon större integritetsrisk får publiceras. Till exempel kan personuppgifter stå i löpande text eller ingå i en enklare namnlista. Dock får man aldrig behandla personuppgifter om det medför att den personliga integriteten kränks. Dessutom måste det finnas ett bestämt och berättigat ändamål med publiceringen. Att publicera personuppgifter utan urskillning fyller ingen funktion och kan inte anses acceptabelt.

Även i andra fall kan behandling av personuppgifter genomföras utan samtycke. Ett exempel är om behandlingen är nödvändig för att ett ändamål som rör ett berättigat intresse ska tillgodose, s.k. intressesavvägning. Känsliga personuppgifter får dock aldrig publiceras enbart med stöd av en intressesavvägning. Även om personuppgifter publiceras med stöd av intressesavvägning, kan bestämmelserna i PuL om överföring till tredje land (länder utanför EU och EES) bli tillämpliga och detta måste också vägas in.

Samtycke enligt PuL krävs ej då uppgifter är att anse som harmlösa. Medlemsuppgifter innehåller normalt harmlös information, men det är ändå lämpligt att till exempel på ett medlemsmöte diskutera vilka personuppgifter som ska finnas på klubbens webbplats. SKK har, efter prövning, uttalat att protokoll som avses publiceras på internet, ska formuleras så att uppgifterna i texten uppfattas som harmlösa. I huvudsak anser SKK även att tävlingsresultat inom organisationen måste anses som harmlösa uppgifter och därför kan publiceras.

Undantag från PuL gäller om webbplatsen har anmält att en person med utgivningsansvar finns, då omfattas innehållet istället av yttrandefrihetsgrundlagen (YGL).

Överträdelse av PuL kan medföra skadeståndsansvar, böter eller fängelse.

- För detaljerad information om lagen ta kontakt med Datainspektionen, vilka har en mycket informativ webbplats:
www.datainspektionen.se.

Läs mer: Föreningskommitténs information i Föreningspaketet: ”Personuppgifter”

Lagstiftning rörande BBS

(BBS = Bulletin Board System)

Lagen om ansvar för elektroniska anslagstavlor (gästbok/ anslagstavla etc.) – SFS 1998:112. Lagen innebär i korthet att den som äger/administrerar en BBS åläggs att informera, hålla uppsikt och vid behov ta bort text på den.

Ansvarig för en BBS är den som tillhandahåller tjänsten. Personen är då bland annat skyldig (enl. BBS-lagen) att, inom en rimlig tid, avlägsna vissa meddelande som kan innebära vissa typer av brott, till exempel uppvigling (BrB 16:5). Gör personen inte detta kan han/hon bli fälld enligt BBS-lagen, trots att någon annan har skrivit texten. I vissa fall torde dock innehavaren av en BBS-tjänst även kunna anses vara ansvarig för medhjälp till själva huvudbrottet (till exempel uppvigling, förtal, upphovsrättsbrott). Undantag gäller om webbplatsen har grundlagsskydd. Författaren av inlägget är då skyddad enligt grundlagarna och straffansvar har i stället den utgivningsansvarige.

Att servern (för webbplatsen och/eller BBS-tjänsten) är belägen utanför Sverige fritar inte från ansvar. Det avgörande är var en handling äger rum, var den får effekt eller fullbordas, var part har sin hemvist och så vidare – inte serverns geografiska placering.

Straffet för brott mot BBS-lagen kan vara böter eller fängelse.

Läs lagen i sin helhet på till exempel följande webbplatser:

- Riksdagen (Svensk författningssamling)
www.riksdagen.se
- Datainspektionen
www.datainspektionen.se

Lagstiftning rörande cookies

Lagen om elektronisk kommunikation – SFS 2003:389, reglerar så kallade datacookies. En cookie är en liten textfil som sparas på besökarens dator. Denna cookie kan behövas för att ge besökaren tillgång till olika funktioner, till exempel sökning och surfning på webbplatsen. Enligt lagen om cookies ska alla som besöker en webbplats med cookies få information om detta. Det är inte förbjudet att använda cookies, men följande information måste finnas tillgänglig:

- att webbplatsen använder sig av cookies
- vad dessa cookies används till
- hur cookies kan undvikas

Informationen till användaren bör placeras på ett tydligt sätt på webbplatsen.

- För detaljerad information om lagen ta kontakt med Post- och Telestyrelsen, webbplats: www.pts.se.

Lagstiftning rörande spam

Marknadsföringslagen – SFS 1995:450 gäller för marknadsföring av varor, tjänster och andra nyttigheter. Lagen gäller för kommersiella meddelanden från en näringsidkare till konsument. Det är förbjudet att bland annat skicka e-postreklam som inte är beställd. Lagen gäller inte all ”spam”, utan bara e-post med ett kommersiellt syfte. Opinionsbildning, upplysningar etcetera får alltså fortfarande skickas utan medgivande. God regel är dock att alltid begära medgivande för utskick då e-postadresser samlas in, för att undvika missförstånd.

- Konsumentverket har tillsynen över att lagen efterlevs och här kan du även få ytterligare information om lagen, webbplats: www.konsumentverket.se.

